

Referat fra møte i faglig råd for håndverk, design og produktutvikling (FRHDP)

Dato: 9.juni 2026 kl 10.00-15.00

Sted: Udir, møterom 10 (inngang Schweigaardsgate 15, mot Bussterminalen)

Medlem	Varamedlem	Deltar i møtet
Arbeidstakersiden		
Malin Lunde Andersen, LO Fellesforbundet	Ola Svensson, LO Creo	Malin Lunde Andersen
Halvard Leirvik, LO Fagforbundet	Kristine Omlid, LO Fagforbundet	Halvard Leirvik
Simen Skrøvseth Tranulis, YS Kulturforbundet	Einar Hanisch, YS Delta	
Alexander Günther, LO Fagforbundet	Kjersti Eckhoff, LO Fagforbundet	
Asle Bakken, LO Styrke	Frode Østby, LO Styrke	Asle Bakken
Arbeidsgiversiden		
Egil Sundet, NHO Norsk industri	Bjørn-Gunnar Eliassen, NHO Norsk industri	
Solveig Grinder, NHO Service og handel	Linda Vist, NHO Service og handel	Solveig Grinder
Natasha Bjørnset Reksten, Virke	Helene Ytteborg	Natasha Bjørnset Reksten
Skoleeier.		
Jørn Olav Bekkelund, KS	Marianne Alfsen, KS	Jørn Olav Bekkelund
Jan Kristian Vestjord, KS	Anders Hønes Antonsen, KS	Jan Kristian Vestjord
Lærerorganisasjon		
Tor Marius Torgersen, Utdanningsforbundet	Marianne Monsrud, Utdanningsforbundet	Tor Marius Torgersen

Torill Gaarder, Utdanningsforbundet	Astrid Sund, Utdanningsforbundet	Astrid Sund
Bjørn Arne Nordahl, LO Skolenes landsforbund	Christina Evelyn Jahr, LO Skolenes landsforbund	Bjørn Arne Nordahl
Elevrepresentasjon		
Sofie Gismevik Andersen		
Andre organisasjoner		
Gry-Kristina Fors Spein, Sámiid Doudji	Inga Maybritt Bongo, Sámiid Duodji	Gry-Kristina Fors Spein
Observatører		
Kjetil Storeheier Norheim, Norsk Håndverksinstitutt	Einar Stamnes, Norsk Håndverkinstitutt	Kjetil Storeheier Norheim
Aksel Ervik, Riksantikvaren		Aksel Ervik
Anne Lise Fløttum, Kulturdirektoratet	Olga Wisniewska, Kulturdirektoratet	Anne Lise Fløttum
Utdanningsdirektoratet		
Jorunn T. Leegaard Marianne Farstad-Jensen		Jorunn T. Leegaard Marianne Farstad-Jensen

Agenda

Sak 1-3-26 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Sak 2-3-26 Sak om synliggjøring og virkemidler for utdanningstilbud innen håndverk, design og produktutvikling

Sak 3-3-26 Hørings svar fra FRHDP om tårn- fasadeurmakerfaget

Sak 4-3-26 Møtedatoer rådsmøter høst 2026

Sak 5-3-26 Fylkesbesøk for faglige råd i perioden 2025-29

Sak 6-3-26 Nasjonalt senter for yrkesfag: presentasjon av faglige råds innspill til problemstillinger/temaer senteret bør jobbe med og funn på tvers

Sak 7-3-25 Høringer fra Udir

Sak 8-3-26 Svar fra Udir i sak om spørsmål om godskrivning

Sak 9-3-26 Andre orienteringer

Sak 10-3-26 Eventuelt

Sak 1-3-26 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjent.

Sak 2-3-26 Sak om synliggjøring og virkemidler for utdanningstilbud innen håndverk, design og produktutvikling

1. Bakgrunn for saken

AU la fram saken, og hensikten er at rådet drøfter hva som skal til for å sikre en stabil rekruttering til yrkene via HDP med tilbud i skole og tilstrekkelig med læreplasser. AU ønsker å drøfte spørsmål om håndterbarhet for HDP i et landsomfattende perspektiv; med tilbud i skole, læreplasser og praksisplasser/YFF for elever. Saken er en oppfølging av saker drøftet i rådet siden oppnevningen høsten 2025, samt rapporten fra utviklingsredegjørelsen levert 2024.

Rådet satte på dagsorden både tiltak for å synliggjøre yrker og utdanning, samt landslinjer¹ som konkret virkemiddel for å sikre utdanningstilbud i både vg 1 og vg 2 innen håndverk, design og produktutvikling.

2. FRHDPs rapport fra utviklingsredegjørelsen 2021-25

I rapport fra rådets utviklingsredegjørelse for perioden 2021-2024 pekte rådet i flere sammenhenger på landslinjer som et mulig tiltak for å sikre utdanningstilbud innen HDP. I sin anbefaling oppsummerer rådet;

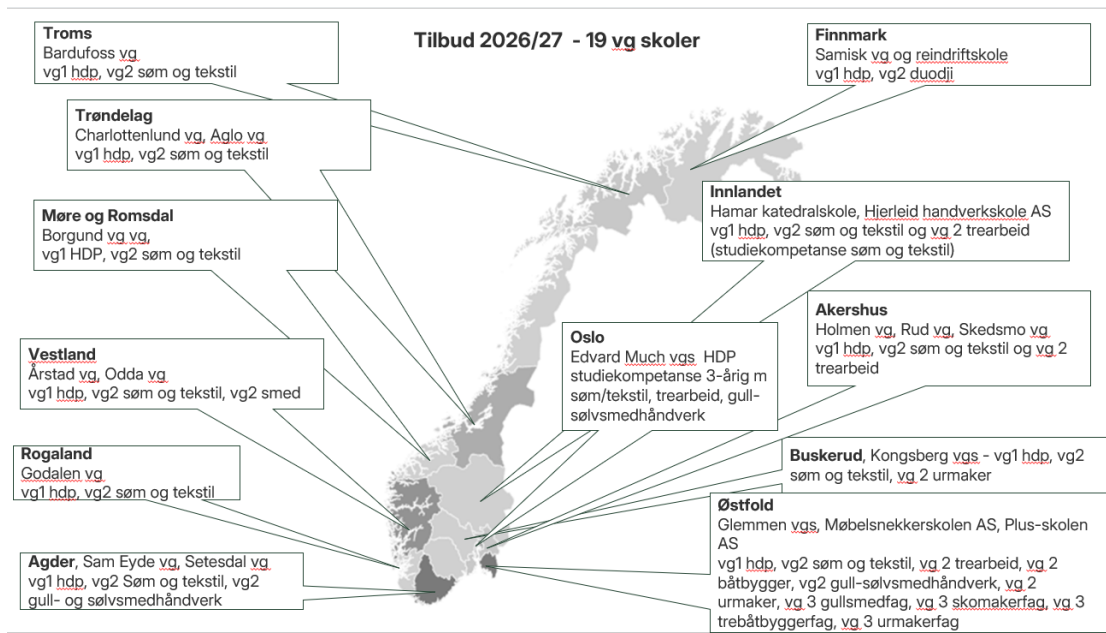
«Anbefalinger: Rapporten gir flere anbefalinger for å styrke tradisjonshåndverksfagene. Dette inkluderer å sikre utdanningstilbud i hele landet, øke samarbeidet mellom skoler og bransjer, og utvikle flere landslinjer. Det er også behov for kompetansehevingstiltak for lærere og instruktører, samt å sikre økonomisk støtte til små bedrifter som tar inn lærlinger. Rapporten konkluderer med at tradisjonshåndverksfagene spiller en viktig rolle i det grønne skiftet og i å bevare levende kulturarv. For å sikre fremtiden for disse fagene, må det legges til rette for gode utdanningstilbud, økt samarbeid og støtte til små bedrifter.»

[FRHDP_Utviklingsredegjørelsen2024.pdf](#)

3. Om utdanningstilbud i dag (med forbehold om at alle tilbud er kommet med)

---

¹ [Retningslinjer om ordningen fra Kunnskapsdepartementet](#)
[Søknad om nye landslinjer eller utvidelse av eksisterende landslinjer | udir.no](#)
[Oversikt over landslinjetilbud | udir.no](#)

Som oversikten viser, er det for skoleåret 2026/27 planlagt for tilbud i vg skole innen HDP i;

- 1 statlig vg skole
- 12 fylkeskommunale tilbud / vg skoler
- 2 landslinjer
- 4 private vg skoler

4. Om søkere og lærekontrakter

- Noen nøkkeltall / statistikk fra Udir
  - o [Søkere alle trinn](#)
  - o [Søkere voksne](#)
  - o [Elevtall](#)
  - o [Deltakere voksne](#)
  - o [Overganger i vg skole – fylker og skoler](#)
  - o [Andel søkere som har fått lærekontrakt](#)
  - o [Antall fag-svennebrev](#)

5. Oversikt lærebedrifter / finnlarebedrift.no

Verktøyet www.finnlarebedrift.no på Utdanning.no viser at det for lærefagene i HDP er registrert

- 266 godkjente lærebedrifter
[Godkjente lærebedrifter for Blyglasshåndverkerfaget og 42 andre fag i hele landet | Finn lærebedrift fra Utdanning.no | Utdanning.no](http://www.finnlarebedrift.no)

Rådet fikk i møte 13.april en orientering fra Udir om at det i tildelingsbrevet til 2026 er Udir lagt inn et resultatmål om å vurdere hvordan fagtilbud, opplæringsmodeller og utdanningens størrelse påvirker håndterbarhet og gjennomføring

i videregående opplæring. Det er også varslet et oppdrag til Udir om å vurdere mulige endringer i det yrkesfaglige tilbudet i videregående opplæring i samsvar med behovene i arbeidslivet.

Fra diskusjonen i rådsmøtet;

Det er en bekymring at vg 1 tilbud, og særlig vg 2 tilbud, blir borte fra fylkeskommunale tilbud. Dersom det ikke er nok søkere til hele klasser startes ikke tilbud opp. For å få ungdom til å søke HDP må de vite om yrker og det må finnes vg 1 og vg 2 tilbud i alle deler av landet. Rollemodeller, film og sosiale medier kan være virkemidler, men vil ikke være tilstrekkelig. Samtidig ble det pekt på gode erfaringer fra andre utdanningsprogram, som for eksempel filmer om «[Ung i bygg- og anlegg](#)» som har som mål å rekruttere unge via blant annet sosiale medier, og som bransjer og mange andre aktører som Riksantikvaren står samlet om.

Det ble tatt opp at vg 1 og vg 2 skal dekke en veldig stor bredde i lærefag, det er en erfaring av søkere til læreplass oppleves å ha for lite kompetanse for å starte opplæring i bedrift. Det blir en ubalanse mellom muligheter til å bli kjent med fag, og muligheten til å fordype seg. Henger sammen med både kompetanse hos lærere og tilgang til praksisplasser i HDP.

Det ble tatt opp at bredden i læringsarenaer har store potensialer, eksempelvis museene som læringsarena med henvisning til konkrete prosjekter som gjennomføres ved Randsfjordsmuseet og Museene i Akershus, som tidligere har mottatt museumsutviklingsmidler fra Kulturdirektoratet.

NHI jobber nå med en ny brosjyre om HDP som rettes mot karriereveiledning i både ungdomsskole og på vg skole. NHI har hatt møte med kulturministeren. Det ble vist til at museer er viktige for læreplasser, eller samarbeid om læreplasser, og at Kulturdepartementet kan legge krav om det i oppdragsbrev til museer.

Det ble tatt opp at lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger er et viktig tema. Ungdom fanger fort opp at det er vanskelig å få læreplass, og rykter om lav lønn bidrar ikke til at flere søker seg til vg 2 eller vg 3. Ungdom søker seg i mindre grad til fag/yrker som oppleves å mangle status.

For å sikre utdanningstilbud innen HDP som kan ivareta et ansvar for videreføring av tradisjonshåndverk og levende kulturarv, ble det av flere understreket at det er behov for en nasjonal, større satsing. Kampen om ungdommene framover vil øke mellom bransjer og sektorer. Det ble understreket at å starte med å bygge en felles kunnskapsplattform er et viktig grep. Hva vet vi fra forskning, og hvordan bruker vi det? Så ble det spilt inn at lærebedrifter må «på banen» for å sikre fag videre. Eller alternativer til opplæring i bedrift.

Det ble understreket at tilbud i vg1 og vg 2 forutsetter at det finnes etterspørsel etter lærlinger fra lærebedrifter. Dimensjoneringen i yrkesfagene skal møte et behov i arbeidsliv/bedrifter. Hvis det ikke er læreplasser, vil tilbud i skole trappes ned.

Voksne blir en viktig ressurs framover, og trolig i stor grad for fag i HDP. Flere vil ha flere fagbrev.

Det ble også tatt opp at vi trolig er en i brytningstid for håndverksfag. Hvilken plass ny teknologi skal ha, og hvordan utvikling av fag og tradisjonshåndverk kan balanseres. For rekruttering av både ungdom og voksne må det være mulig å leve av håndverket. Kan vi her jobbe mer med entreprenørskap, elevbedrifter, mentorprogrammer som kobler mestere og nye håndverkere?

For å sikre en levedyktig tilbudsstruktur innen HDP er det behov for mer nasjonale strategier, samarbeid og tilbud. Det kan trolig ikke løses regionalt. Arbeidsmarkedene for tradisjonshåndverkere er ofte nasjonale. Det er behov for å se mer på clustre av utdanningstilbud og lærebedrifter, og det er behov for å tenke nytt om undervisning som kan være mer enn stedbunden. Her kan digitale læringsressurser og for eksempel virtuelle verksteder være tillegg til mer tradisjonell opplæring.

Det ble også tatt opp at YFF kan ha særlige utfordringer innen tradisjonshåndverksfag, og at det trengs utvikling av YFF.

Nordisk samarbeid har vært tatt opp jevnlig når det gjelder å sikre tradisjonshåndverksfag. Det er et spor som bør tas opp igjen, og kanskje er tiden mer moden for et nordisk samarbeid om i disse fagene nå enn for en tid tilbake.

Det ble understreket av flere at kvalifiserte lærere i HDP er en forutsetning for å sikre at elever er forberedt til læreplass. Det ble også tatt opp at læreplaner trenger å bli tydeligere. Og, HDP er og kommer til å være, et lite utdanningsprogram. Vi må håndtere og tåle at det er smått.

Det ble tatt opp at læreplasser er avgjørende. Bedrifter ønsker oftest å rekruttere lærlinger når de kan tilby arbeid etter endt læretid. Det ble pekt på samarbeidsorganenes rolle, og vist til et eksempel hvor medlemsbedrifter lager filmer for å formidle og synliggjøre sine ulike fag/bransjer/lærefag.

Det ble understreket at et interdepartementalt samarbeid må til; mellom utdanning, kultur, næring og flere. Det ble også vist til at det er varslet et oppdrag om yrkesfaglig tilbudsstruktur, og at HDP får mulighet til å løftes der.

Det ble tatt opp at det kan være behov for måltall på tradisjonshåndverkere i landet innen ulike fag, for å sikre at immateriell og materiell kulturarv.

Etter en god og grundig runde med innspill og drøfting i rådet, ble det foreslått at det bør jobbes for å få en offentlig utredning (NOU) om små tradisjonshåndverk og opplæring. Det bør lages en FoU-oversikt og en plan for videre oppfølging.

Vedtak

Rådet viser til oppsummering av drøftingen av saken. Saken følges opp i møtet i oktober. AU oppfordrer alle representantene i rådet til å forankre i sine respektive organisasjoner hvordan rådet samlet kan jobbe videre med;

- Uttalelse om landslinjeordninger for HDP, AU utformer forslag.
- Forslag om en offentlig utredning eller utvalg om synliggjøring og virkemidler for utdanningstilbud i tradisjonshåndverk.

- Arbeidsutvalget (AU) vil forberede arbeidet gjennom å utforme et fagnotat og, dersom det vurderes som hensiktsmessig, ta initiativ til dialog med kunnskapsministeren.

Sak 3-3-26 Høringssvar fra FRHDP om tårn-fasadeurmakerfaget

Utdanningsdirektoratet sendte *forslag til endring i tilbudsstrukturen og utkast til læreplan* for et nytt lærefag innen tradisjonshåndverk og urmakerfagene på høring 20.mars. Udir ber i denne høringen om synspunkter på både om faget skal innføres, eventuelle konsekvenser og om innholdet i faget og læreplanen. Høringsfrist er 20.juni. FRHDP drøftet saken i rådsmøtet i april, og vedtok at rådet sender høringssvar i saken.

[Lenke til høring og spørsmål her](#)

[Lenke til utkast læreplan her](#)

Fra diskusjonen i rådet;

AU og Bjørn Arne Nordahl fra Kongsberg vgs innledet kort om innspill til høringssvar fra rådet. Det ble tatt opp at det er behov for å tydeliggjøre nødvendigheten av tverrfaglig samarbeid i læreplanen. Det ble drøftet om særløp eller 2+2 (vg 2 urmaker + 2 år i lærebedrift) vil være det beste alternativet for opplæring. Det ble argumentert for begge løpene, men anbefalt et 1+3 løp slik det er foreslått i høringen. Det ble drøftet om HDP er det mest naturlige utdanningsprogrammet, eller om faget burde plasseres i Teknologi og industriell produksjon (TEK). Det ble tatt opp om det er lagt inn i forslaget på høring et kryssløp fra vg 1 TEK, men det er det ikke og må evt tas som en egen sak etter beslutning om etablering av et tårn- fasadeurmakerfag.

Flere organisasjoner i FRHDP gir høringssvar i saken, og har behov for å se utkast til felles høringssvar fra rådet i tide før høringsfristen.

Vedtak

Rådet ber Bjørn Arne Nordahl utforme forslag til kompetansemål som tydeligere kan ivareta tverrfaglig samarbeid.

AU utformer forslag til høringssvar mandag 15.6 som sendes rådet for kort godkjenning.

AU legger inn høringssvar fra rådet innen fristen 20.juni.

Sak 4-3-26 Møtedatoer rådsmøter høst 2026

I henhold til mandat og retningslinjer for de faglige rådene, skal rådene gjennomføre fire–seks dagsmøter i året, og ved behov kan det avholdes flere møter. Rådene velger selv møteform. Arbeidsutvalgene avholder møter etter behov, men de må ha minst ett møte før rådsmøter for å forberede saklisten.

Andre møter i høst;

- Fellesmøte SRY og FR 22.oktober i Oslo
- Julemøte SRY FR 17.desember

Nasjonalt senter for yrkesfag arrangerer Yrkesfagskonferansen 12.-13. oktober i Trondheim.

Vedtak

FRHDP vedtok følgende møtedatoer for høsten 2026;

- Fredag 16.10 (fysisk med mulighet for digital deltakelse/hybrid)
- Torsdag 10.12 (fysisk med julemiddag)

Sak 5-3-26 Fylkesbesøk for faglige råd i perioden 2025-29

I Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029 står det følgende om fylkesbesøk;

4.6 Fylkesbesøk

De faglige rådene kan søke Utdanningsdirektoratet om å gjennomføre et fylkesbesøk i året. Hensikten med fylkesbesøk er å skape en dialog mellom rådene og fylkeskommunene, bransjer/sektorer og skoler om utfordringer i utdanningsprogrammet.

Fristen for å søke om fylkesbesøk i inneværende oppnevningsperiode er 1. november 2026. Rådet drøftet innspill til faglig program i Rogaland og utkast til søknad.

Vedtak

Flere innspill til bedrifter, prosjekter ol sendes til sekretariatet ved Jorunn. Innspill tas inn i søknad og AU sender søknad om fylkesbesøk til Udir innen fristen.

Sak 6-3-26 Nasjonalt senter for yrkesfag: presentasjon av faglige råds innspill til problemstillinger/temaer senteret bør jobbe med og funn på tvers

I desember 2025 hadde Nasjonalt senter for yrkesfag (NSY) en sak i de faglige rådene der de ba om innspill til hvilke utfordringer og temaer senteret bør prioritere i sin FoU-innsats og i mobilisering av nye/ sterkere samarbeid. Formålet med undersøkelsen var å sikre god relevans og innretting i NSYs aktiviteter allerede i etableringsfasen.

Gøril Groven ved NSY deltok i rådsmøtet og presenterte sammenstilling og analyse av innspillene fra de faglige rådene på utvalgte spørsmål. [Lenke til presentasjon her.](#)

Vedtak

Saken tatt til orientering.

Sak 7-3-25 Høringer fra Udir

[Se lenke til høringer fra Udir her](#)

Vedtak

Saken tatt til orientering.

Sak 8-3-26 Svar fra Udir i sak om spørsmål om godskrivning

FRHDP behandlet i rådsmøte 9.februar sak 5-1-26 *Rekvalifisering og praksis med godskrivningsregelverket, realkompetansevurdering og læretid*. Rådet sendte etter rådsmøtet henvendelse til Udir om godskrivningsregelverket.

Svar fra Udir ble sendt rådet som vedlegg i saken til møtet 9.juni.

Vedtak

Saken tatt til orientering.

Sak 9-3-26 Andre orienteringer

Sluttrapport fra evalueringen av fagfornyelsen yrkesfag er publisert:

[Høyere ambisjoner, men større forskjeller | udir.no](#)

Det arrangeres et webinar for faglige råd 16.juni kl 15-16, innkalling sendt medlemmer.

Endringsforslag til Udir til yrkesfaglig tilbudsstruktur

Udir har mottatt følgende forslag til endring i tilbudsstrukturen siden sist rådsmøte;

FORSLAG	UTDANNINGSPROGRAM
Flyfag med fordypning i droneteknologi	Elektro og datateknologi
Endring av læreplan og fagprøve i møbeltapetsererfaget	Håndverk, design og produktutvikling

Ang endringsforslag om møbeltapetsererfaget

Udir har mottatt forslaget og orienterte kort om forslaget i møtet. En hovedutfordring beskrevet i forslaget er at læreplan og fagprøve i faget ikke lenger samsvarer med dagens yrkesvirkelighet. Faget har utviklet seg fra et hovedsakelig tradisjonelt håndverk

til en kombinasjon av tradisjonelle og moderne/industrielle teknikker. Fagprøve i stor grad knyttet til arbeidsmetoder som mange verksteder i dag i liten grad bruker.

Udir vil utrede forslaget. Mulig dialogmøte i høst. Ser utredning opp mot varslet oppdrag drøftet med rådet tidligere i møtet.

Kort status utredning salmakerfaget

Udir orienterte om dialogmøte gjennomført i vinter. Innholdet i faget endres. Udir ser videre utredning opp mot varslet oppdrag.

Kort status utredning tekstilreparatørfaget

Dialogmøte gjennomført i vinter. Udir mener det er for tidlig å konkludere i saken. Noe av årsaken er at det er kun et fåtall bedrifter som uttaler at det er lære plasser. Piloter stopper opp? Strammere regelverk kommer, men uvisst hvor mye som vil handle om tekstilgjenvinning og tekstilreparasjon? Forskjell på ulike bransjer som sport og annen klesindustri?

Rådet understreket at dersom utredningene ikke tas inn i det «varslede oppdraget», er det viktig at det legges planer for disse sakene, det er viktige utredninger om fag i HDP.

Vedtak

Sakene tatt til orientering.

Sak 10-3-26 Eventuelt

Kort orientering fra Halvard Lervik om at han og Eva Sharp i FRFBIE har hatt en orientering om utdanningstilbud og fag i HDP og FBIE for Fagforbundet Teater og scene.